

Orsakskoder

Innehåll

1	ORSAKSKODER	1
1.1	Inledning.....	1
1.2	Kodstruktur för merförseningar	2
1.3	Principer för användande vid merförseningar	2
1.4	Kodstruktur för inställda och avbokade tåglägen	2
1.5	Kodstruktur för behov av utredning efter olycka/tillbud	2
2	KODLISTA VID MERFÖRSENINGAR	3
2.1	Driftledningsorsaker (D)	3
2.2	Följdorsaker (F).....	3
2.3	Infrastrukturorsaker (I).....	3
2.4	Järnvägsföretagsorsaker (J)	6
2.5	Olyckor och tillbud (O).....	7
2.6	Ytterligare utredning (Y).....	8
3	KODLISTA FÖR INSTÄLLDA OCH AVBOKADE TÅGLÄGEN	9

1 Orsakskoder

1.1 Inledning

För att följa vad som orsakar driftstörningar och avbokningar rapporterar Trafikverkets operativa personal vad de uppfattar är orsaken. Rapporteringen sker med orsakskoder enligt en standardiserad kodlista (se avsnitt 2 nedan). Driftstörningar bör rapporteras i direkt anslutning till störningen. Syftet är att finna orsaken och vem som kan åtgärda problemen.

Kodlistan är indelad i sex huvudgrupper kopplade till vem som anses vara problemägare. Under dessa huvudgrupper finns möjlighet att i ytterligare två nivåer (undergrupper) tydligare beskriva problemet.

Huvudgrupperna är:

- driftledning (D)
- följdorsak (F)
- infrastruktur (I)
- järnvägsföretag (J)
- olyckor/tillbud och yttre faktorer (O)
- ytterligare utredning (Y).

1.2 Kodstruktur för merförseningar

Kodstrukturen har tre nivåer (se avsnitt 2 nedan). Den första nivån anges med bokstav för huvudgrupp enligt avsnitt 1.1. Nivå 2 anges med bokstavskombination för beskrivning och nivå 3 anges med ett tal.

Exempel

DPS 01 ska tolkas som orsak: driftledning, personal, misstag eller felhantering.

1.3 Principer för användande vid merförseningar

För huvudgrupperna driftledning (D), infrastruktur (I) och olyckor/tillbud och yttre faktorer (O) ska alla tåg som påverkas av händelsen få den primära orsakskoden.

Trafikverkets operativa personal ska i första hand ange de två första nivåerna medan den tredje nivån kan kompletteras senare inom den tidsfrist systemet är öppet för förändringar (se ovan). För järnvägsföretag (J-koderna) förutsätts då att järnvägsföretag eller förare kontaktar Trafikverkets operativa personal när förseningar på 3 minuter eller mer uppstår och att koderna på nivå 3 kompletteras.

Undantag

För koder i gruppen järnvägsföretag (J) kodas bara det orsakande tåget, medan övriga tåg som drabbas av förseningar får orsakskod i gruppen följdorsak – Stört av annat tåg (FAT).

1.4 Kodstruktur för inställda och avbokade tåglägen

För att följa vad som orsakar inställelser och avbokningar av tåglägen rapporteras uppfattad orsak. Rapporteringen sker med orsakskoder enligt en standardiserad kodlista (se avsnitt 3 nedan).

1.5 Kodstruktur för behov av utredning efter olycka/tillbud

För koderna OTÅ 01- Urspårning/kollision, OTÅ 02- Plankorsningsolycka, OTÅ 05- Uppkörd växel, IEA 01- Kontaktledning och JDM 03- Strömavtagare, kan Trafikverket eller den sökande begära koden Ytterligare utredning krävs (YUK). Detta görs genom förnyad bedömning i enlighet med järnvägsnätsbeskrivningens avsnitt 5.7.6. Beslut och besked om den slutliga koden lämnas snarast efter det att utredningen är färdigställd.

2 Kodlista vid merförseningar

2.1 Driftledningsorsaker (D)

Driftledningsorsaker			
Kod nivå 1	Kod nivå 2	Kod nivå 3	Beskrivning av kod nivå 3
D	OG		Ordergivning pga. Tågföring
D	OS		Operativa stödsystem
D	OS	2	Administrativt stödsystem
D	OS	3	Avläsningsfel
D	PR		Prioritering
D	PR	3	Operativ prioritering
D	PR	4	Operativ ledning prioriterar
D	PS		Personal
D	PS	1	Driftledningspersonal
D	PS	2	Driftledningspersonal resursbrist
D	PS	4	Operativ ledning
D	PS	5	Operativ ledning resursbrist
D	PS	6	Orsaksutredning
D	TT		Misstänkt fel i körplan/ felplanering
D	TT	1	Operativa riktlinjer

2.2 Följdorsaker (F)

Följdorsaker			
Kod nivå 1	Kod nivå 2	Kod nivå 3	Beskrivning av kod nivå 3
F	AT		Stört av annat tåg
F	OI		Omlopp/inväntan
F	OI	3	Omlopp personal
F	OI	5	Omlopp/Tåglänk
F	OI	7	Omlopp lok
F	OI	8	Omlopp vagn
F	TF		Tågföring
F	TF	1	Möte/Korsande tågväg
F	TF	2	Förbigång
F	TF	3	Tåg före/Spårbrist

2.3 Infrastruktursaker (I)

Infrastruktursaker			
Kod nivå 1	Kod nivå 2	Kod nivå 3	Beskrivning av kod nivå 3
I	AK		Avgrävd kabel
I	AK	1	Avgrävd signalkabel

Järnvägsnätsbeskrivning 2026
 Bilaga 5 B - Orsakskoder
 Utgåva 2024-10-01

I	AK	2	Avgrävd telekommunikationskabel
I	AK	3	Avgrävd elkabel
I	BA		Bangårdsanläggningar
I	BA	1	Bangårdsbelysning och plattformsbelysning
I	BA	2	Plattform och lastkaj
I	BA	3	Plattformsovergång
I	BA	4	Rangerbromssystem
I	BA	5	Spårspärr
I	BA	6	Stoppbock
I	BA	7	Bromsprovläggning
I	BA	8	Tåg- och lokvärmeanläggning
I	BA	9	Vagnvåg
I	BA	10	Vändskiva
I	BA	11	Vattenpost
I	BT		Planerat Banarbete/transport
I	BT	20	Förplanerat överskridet banarbete
I	BT	21	Underhåll
I	BT	22	Investering
I	BT	23	Stora projekt
I	BT	24	Planering
I	BT	30	Direktplanerat trafikstörande banarbete
I	BT	40	Förseningar med anledning av planerat banarbete
I	BU		Banunderbyggnad
I	BU	1	Bank
I	BU	2	Skärning
I	BU	3	Trumma
I	BU	4	Bro
I	BU	5	Tunnel
I	BÖ		Banöverbyggnad
I	BÖ	1	Spår
I	BÖ	2	Spårväxel
I	BÖ	3	Skymd sikt på grund av vegetation
I	EA		Elanläggningar
I	EA	1	Kontaktledning
I	EA	2	Hjälpkraftledning
I	EA	3	Fördelningsstation
I	EA	4	Kopplingscentral
I	EA	5	Matarledning
I	EA	6	Frånskiljarstation
I	EA	7	Nätstation
I	EA	8	Omformarstation
I	EA	9	Sektioneringsstation
I	EA	10	Transformatorstation

Järnvägsnätsbeskrivning 2026
Bilaga 5 B - Orsakskoder
Utgåva 2024-10-01

I	EA	11	Eldriftledningssystem
I	EA	12	Teknikbyggnad
I	EA	13	Extern elleverantör
I	FK		Framkomlighet i spår pga. Väder
I	FK	1	Verifierad spårhalka
I	FK	2	Snö och is
I	FK	3	Träd
I	SA		Signalanläggningar
I	SA	1	Balisgrupp
I	SA	2	Plankorsning
I	SA	3	Positioneringssystem
I	SA	4	Signal
I	SA	5	Signalställverk, RBC och linjblockeringssystem
I	SA	6	Rangerställverk
I	SA	7	Tavla
I	SA	8	Tågledningssystem – SNTL ¹⁾
I	SA	10	Tågledningssystem - EBICOS 900 ²⁾
I	SA	12	Tågledningssystem – ERTMS
I	SA	15	Central automatik
I	SA	16	Digital graf/STEG/AEF ³⁾
I	SA	17	Lokala automater
I	TA		Teleanläggningar
I	TA	1	Detektor
I	TA	8	Dynamisk skylt
I	TA	9	Högtalarsystem
I	TA	10	Klockor
I	TA	11	Operativ telefoni (MATS)
I	TA	12	Kabelanläggning – Telekabel (opto eller koppar)
I	TA	13	Tågradio MobiSIR
I	TA	14	Teletransmission/Datakommunikation
I	TA	15	Dataställverk
I	ÖA		Övriga anläggningar
I	ÖA	1	Fastighet
I	ÖA	2	Hägnad
I	ÖA	3	Kanalisation
I	ÖA	4	Rälsmörjningsapparat
I	ÖA	5	Snögalleri
I	ÖA	7	Avvattning, pumpsystem
I	ÖA	8	Övervakningskamera

1)System för nationell tågledning

2)Lokalt manöversystem för relä- och datorställverk

3)System för trafikledning

Järnvägsnätsbeskrivning 2026
Bilaga 5 B - Orsakskoder
Utgåva 2024-10-01

2.4 Järnvägsföretagsorsaker (J)

Järnvägsföretagsorsaker			
Kod nivå 1	Kod nivå 2	Kod nivå 3	Beskrivning av kod nivå 3
J	AS		Avvikande sammansättning
J	AS	1	Överskjutande lastprofil/Specialtransport
J	AS	2	Ej planenlig tåglängd
J	AS	3	Ej planenlig tågvikt
J	AS	6	Ej planenlig/avvikande STH
J	AS	7	Farligt gods
J	DM		Dragfordon / motorvagn
J	DM	1	ATC/ETCS-fel
J	DM	3	Strömvagtagare
J	DM	4	Hjulskadelarm
J	DM	5	Bromsfel/Bromssystem/Tjuvbromslarm
J	DM	6	Omstart/Återställning system
J	DM	9	Dörrfel
J	DM	10	Tyfon
J	DM	11	Akut felavhjälpning
J	DM	12	Varmgångslarm
J	IA		Innan avgång
J	IA	1	Städ
J	IA	2	Lastning/Lossning
J	IA	4	Verkstadsåtgärd
J	IA	5	Tågsättsbyte
J	IA	6	Tåg ej klargjort/färdigställt
J	IA	7	Sen växling av entreprenör
J	IA	8	Inväntade vagnar från kund
J	IA	9	Sen rapport av kundcenter
J	IA	10	Sena uppgifter från operativt center
J	IA	11	Fel på IT-system
J	IA	13	Växlingslok saknas
J	PR		Prioritering
J	PR	1	Ett järnvägsföretag har bestämt prioritering mellan egna tåg
J	PR	2	Två järnvägsföretag har bestämt prioritering mellan varandras tåg
J	PR	3	Inväntan
J	PR	4	Växling/Rangering utöver plan
J	PR	5	Oplanerad sammansättning
J	PR	6	Omloppsändring
J	PR	7	Extra beställning av tågläge
J	PR	8	Extra uppehåll begärt
J	PR	9	Furnering
J	PR	10	Växlingsrörelse i vägen
J	PS		Personal
J	PS	1	Förarpersonal

Järnvägsnätsbeskrivning 2026
Bilaga 5 B - Orsakskoder
Utgåva 2024-10-01

Järnvägsföretagsorsaker			
Kod nivå 1	Kod nivå 2	Kod nivå 3	Beskrivning av kod nivå 3
J	PS	2	Stationär personal
J	PS	3	Ombordpersonal
J	PS	4	Handhavandefel
J	PS	5	Otillåten stoppassage A
J	RU		Resandeutbyte
J	RU	1	Stor resenärsvolym
J	RU	2	Av-/pålastning av tillgänglighetsanpassad utrustning
J	RU	3	Av-/pålastning av personlig specialutrustning
J	VA		Vagn
J	VA	1	Dörrfel
J	VA	2	Bromsfel/Bromssystem/Tjuvbromslarm
J	VA	3	Hjulskadelarm
J	VA	4	Lastförskjutning/Fellastning/Lastjustering
J	VA	5	Självavkoppling/Avslitet tåg
J	VA	6	Vagnssyn
J	VA	7	Skada vagn/Akut felavhjälpning
J	VA	8	Varmgångslarm

2.5 Olyckor och tillbud (O)

Olyckor och tillbud			
Kod nivå 1	Kod nivå 2	Kod nivå 3	Beskrivning av kod nivå 3
O	BÖ		Broöppning
O	BÖ	1	Broöppningstid överskriden
O	BÖ	2	Planerad broöppning
O	DJ		Djur
O	DJ	1	Påkört vilt
O	DJ	2	Levande vilt i spårområdet
O	DJ	3	Påkörd ren
O	DJ	4	Påkört tamdjur
O	DJ	5	Levande tamdjur i spårområdet
O	MÄ		Människa
O	MÄ	1	Påkörd person
O	MÄ	2	Obehöriga i spåret
O	MÄ	3	Polis/Akut sjukdom/Avhysning/Hotfull situation
O	MÄ	4	Sabotage/Hot
O	MÄ	5	Suicidal
O	NA		Naturhändelser
O	NA	1	Brand
O	NA	2	Översvämning
O	NA	3	Storm/Snöstorm
O	NA	4	Lavin
O	NA	5	Skred

Järnvägsnätsbeskrivning 2026
 Bilaga 5 B - Orsakskoder
 Utgåva 2024-10-01

Olyckor och tillbud			
Kod nivå 1	Kod nivå 2	Kod nivå 3	Beskrivning av kod nivå 3
O	NA	6	Kyla
O	NA	7	Spårhalka
O	NA	8	Fåglar
O	NA	9	Träd
O	NA	10	Åska/Blixt
O	NK		Allvarlig incident, kris och fara
O	NK	1	Pandemi
O	NK	2	Terrordåd
O	ST		Strejk
O	ST	1	Planerad strejk
O	ST	2	Oplanerad strejk
O	SY		Avsugning av bana/fordon
O	SY	1	Avsugning av bana
O	SY	2	Avsugning av fordon
O	TÅ		Tåg/arbetsrörelse
O	TÅ	1	Urspårning/Kollision
O	TÅ	2	Plankorsningsolycka
O	TÅ	3	ATC ¹⁾ nödbroms
O	TÅ	5	Uppkörd växel
O	TÅ	6	Provkörning/Testtåg
O	UT		Sent till/från utland
O	UT	1	Gränskontroll
O	UT	2	På begäran av utländsk myndighet
O	UT	3	Annan infrastrukturförvaltare/fastighetsförvaltare

1)ATC – Automatic Train Control

2.6 Ytterligare utredning (Y)

Ytterligare utredning (Y)			
Kod nivå 1	Kod nivå 2	Kod nivå 3	Beskrivning av kod nivå 3
Y	UK		Ytterligare utredning krävs

För mer information se avsnitt 1.5.

3 Kodlista för inställda och avbokade tåglägen

Orsakskod inställelse	Rubrik Orsakskod inställelse	Beskrivning av situation
B	Banarbete - fastställd BAP	Koden ska användas när tåg ställs in på grund av planerade fastställda banarbeten i BAP.
E	Banarbete Förändrat/nyttillkommet	Koden ska användas när tåg ställs in på grund av att ett banarbete blir förändrat, förskjutet eller inställt efter fastställd BAP samt vid nyttillkommet banarbete. Felavhjälpning på grund av akuta infrastrukturfel/olyckor rapporteras på respektive orsakskod.
W	Trafikverket bristfällig planering	Koden ska enbart användas när bristfällig/felaktig planering har inträffat hos Trafikverket innan fastställd tågplan eller om ansökan om "Effektivare tågläge" godkänns av Trafikverket.
D	Driftledning	Koden ska användas vidinställda tåg på grund av brister hos tågledningen.
I	Infrastruktur	Koden ska användas när tåg behöver ställas in beroende på infrastrukturfel som är tågstörande. Koden ska också användas vid förändrad banstandard utifrån fastställd järnvägsnätsbeskrivning. Vid inställelse ska koden Infrastruktur kvarstå tills banan har återfått ursprunglig prestanda, även om det oftast krävs ett banarbete för att återställa infrastrukturen. Om en händelse visar sig bero på annan orsak ska relevant kod användas.
F	Följdorsak	Koden ska användas när tåg blir inställt på grund av störning från annat tåg.
J	Järnvägsföretag	Koden ska användas för såväl avbokningar som inställda tåg. Koden ska användas när järnvägsföretag vill ställa in ett tåg som det inte finns några hinder för att köra samt om det är järnvägsföretaget som är orsakande för det inställda tåget (exempelvis lokskada). Koden ska även användas när järnvägsföretaget har planerat fel.
O	Olycka/Yttre tillbud och Externa händelser	Koden ska användas vid olyckor/yttre tillbud. Koden ska användas vid inställelse på grund av <ul style="list-style-type: none"> - avsyning av bana - avsyning av fordon - broöppningar som finns planerade i tågplanen - pandemi - plankorsningsolycka - påkörning djur - strejk, både planerad och oplanerad - urspärning/kollision. <p>O-koden används även i de fall då aktuell olycka/tillbud inte kan kategoriseras som koderna OMÄ, ONA eller OUT.</p>
OMÄ	Människa	Koden ska användas vid personrelaterade händelser. Koden ska användas vid inställelse på grund av <ul style="list-style-type: none"> - akut sjukdomsfall på tåget - kännedom att person i spåret är suicidal - personer som obehörigt beträder spårområdet - polisiära ärenden - påkörd person/misstänkt påkörd person - sabotage/skadegörelse.
ONA	Natur	Koden ska användas vid naturrelaterade händelser. Koden ska användas vid inställelse på grund av <ul style="list-style-type: none"> - brand - fåglar - lavin - skred - sträng kyla - storm/snöstorm - träd - åska - översvämning
OUT	Utland/Annan infrastrukturförvaltare	Används för samtliga händelser som inträffar i utlandet samt hos annan infrastrukturförvaltare/infrastrukturförvaltare och som orsakar inställda tåg.